

COVID-19 Pandemi Sürecinde Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim Deneyimleri

Education Experiences of Fırat University Faculty of Medicine During The COVID-19 Pandemic Process

Türkkan Öztürk Kaygusuz, (ORCID:)

İrfan Kaygusuz* (ORCID:)

* Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi, Elazığ, Türkiye.

Sorumlu Yazar: Türkkan Öztürk Kaygusuz, E-Posta: turkkan69@gmail.com

Özet

COVID-19, kısa zamanda tüm dünyaya hızla yayılmış ve Dünya Sağlık Örgütü tarafından küresel çapta bir pandemi olarak ilan edilmiştir. Bu salgın sürecinde tüm dünyada olduğu gibi üniversitelerimizin eğitim-öğretimi aksamış, uygulamalı eğitimin ağırlıklı olması nedeniyle bu durumdan en fazla tıp fakülteleri etkilenmiştir. Bu süreçte fakültemiz, üniversitemizin tüm paydaşlarıyla koordineli bir şekilde çalışarak 2019-2020 eğitim- öğretim bahar yarıyılı en iyi şekilde tamamlamayı başarmıştır. Fakültemizde tüm dersler asenkron olarak dijital platformlarda yapılmış, klinik pratik uygulamalar ise yaz döneminde temmuz ve ağustos aylarında yüz yüze yaptırılarak tamamlanmıştır. İntörnler kliniklerde eğitimlerine devam etmiştir. Bahar yarıyılındaki tüm sınavlar yine dijital platformlarda online olarak yapılmıştır. Pandemi süreci tıp eğitiminin klasiklerini değiştirmeye başlamış, bizleri yeni eğitim modelleri arayışına sevk etmiş ancak klinik ortamda pratik uygulamalar yapmanın ve usta çırak ilişkisinin önemini bir kez daha ortaya koymuştur.

Anahtar sözcükler:

COVID-19, Tıp eğitimi, Dijital tıp eğitimi, Uzaktan eğitim

Keywords:

COVID-19, Medical education, Digital education, Distance education

Gönderilme Tarihi

Submitted: 11.09.2020

Kabul Tarihi

Accepted: 16.10.2020

Abstract:

COVID-19 has spread rapidly all over the world and has been declared a global pandemic by the WHO. During this epidemic process, the education and training of our universities have been interrupted, as in the whole world. Medical faculties were the most affected by this situation due to the prevalence of applied education. In this process, our faculty has managed to complete the 2019-2020 academic year in the best way by working in coordination with all stakeholders of our university. In our faculty, all courses were held online asynchronously, and clinical practice applications were completed face-to-face in the summer term. Interns continued their education in clinics. All exams were

again conducted online on digital platforms. The pandemic process changed the classics of Medical Education, led us to search for new educational models, but showed the importance of practical applications in the clinical environment and the relationship of the master apprentice.

Künye: Öztürk Kaygusuz T, Kaygusuz I. COVID-19 Pandemi Sürecinde Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi. Eğitim Deneyimleri Tıp Eğitimi Dnyası. 2021;20(60-1):50-53

Giriş

Çin'in Wuhan şehrinde 2019 Aralık ayında tanımlanan, COVID-19 hastalığının etkeni olan ve pandemiye yol açan yeni tip corona virus (SARS-CoV-2) dünyada olduğu gibi ülkemizde de eğitim kurumlarında yüz yüze eğitime ara verilmesi sonucunu doğurmuştur (1). Yükseköğretim Kurumu'nun (YÖK) üniversitelerden uzaktan eğitim platformları üzerinden eğitim-öğretime devam edilmesini istemesiyle birlikte tüm yükseköğretim kurumlarında olduğu gibi fakültemizde de yüz yüze eğitime ara verilmek zorunda kalınmış, yeni eğitim modelleri arayışına girilmiştir. Bu amaçla üniversitemizde daha önce kullanılan veya pandemi nedeniyle kullanıma sunulan farklı dijital öğrenme/öğretme platformları (Moodle, Zoom, Microsoft Teams vb.) gündeme gelmiş ve eğitim-öğretimde farklı dijital platformlar kullanılmıştır (2, 3). Üniversitemizde de Fırat Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi (FUZEM) aracılığı ile web tabanlı e-öğrenme platformu olan Blackboard ve Akademik Learning Management System (ALMS) üzerinden asenkron olarak eğitime devam edilmiştir (4).

Eğitim-Öğretim Hizmetlerinin Yürütülmesi

İlimizde, 24 Ocak 2020 tarihinde yaşanan deprem nedeniyle üniversitemiz de dahil tüm eğitim kurumlarında eğitim-öğretime ara verilmek zorunda kalınmıştı. Bu süreçte fakültemiz I-V sınıf öğrencileri ara tatilinde oldukları için çok fazla etkilenmemiş, intömlerimiz de 06 Mart 2020'de eğitim-öğretimlerine yeniden başlamışlardı. Bu sıkıntılı durum atlatılmaya çalışılırken ülkemizde ilk COVID-19 vakasının bildirilmesiyle birlikte ilk, orta ve yükseköğretime 16 Mart 2020 tarihinden itibaren ara verilmiş, salgınının ülkemizdeki tüm alanları etkilemeye başlamasıyla birlikte YÖK

tarafından üniversitelerden eğitim-öğretime uzaktan eğitim modeli ile devam edilmesi istenmiştir (1). Bunun üzerine fakültemiz koordinatörler kurulu, tıp eğitimi anabilim dalı ile birlikte çalışmalarına başlamış, eğitim modelleri üzerinde tartışmış ve aldıkları kararları fakülte kuruluna sunmuştur. Daha sonra üniversitemiz rektör yardımcısı başkanlığında tüm fakültelerin eğitim sorumluları ve FUZEM sorumlularından oluşan komisyon toplantılar yaparak uzaktan eğitim-öğretim, ölçme ve değerlendirme metotları üzerinde çalışmıştır. Bu çalışmalar devam ederken dekanlığımız tarafından eğitim-öğretimin online yapılacağı göz önüne alınarak, öğretim üyelerimiz bilgilendirilmiş, kendilerinden 2019-2020 müfredatına uygun olacak şekilde bahar döneminde henüz anlatılmamış olan derslerini elektronik ortamda hazırlamaları (slayt, video vb.) istenmiştir. Dekanlığımız tarafından ders materyallerini hazırlama konusunda öğretim üyelerimize danışmanlık hizmeti verilmiş; dekanlık binamızda online derslerin anlatılacağı ve kayıtlarının yapılacağı bir mekan oluşturulmuş, ayrıca bilgi işlem merkezimizden bir eleman, öğretim üyelerimize bu konularda yardım etmek üzere görevlendirilmiştir. Ders kayıtlarının yapılacağı bilgisayar programı talep eden öğretim üyelerimizin ofis bilgisayarlarına da kurulmuştur. Hazırlanan ders materyalleri bilgi işlem merkezimizde toplanarak uzaktan online eğitime ön hazırlık yapılmıştır. Fırat Üniversitesi senatosunca, pandemi döneminde uzaktan eğitim süreci ve sınav uygulama esasları kararlaştırılmış; eğitim müfredatına bağlı kalınarak eğitimlerin ve sınavların online olarak yürütülmesine, öğrenci tıbbi becerilerini artırmaya yönelik uygulamaların (pratik, klinik uygulama) pandeminin seyrine göre daha sonra yaz döneminde yoğunlaştırılmış şekilde

tamamlanmasına karar verilmiştir. Dekanlığımız bu karar üzerine, FUZEM ile işbirliği yaparak çalışmalara başlamıştır.

Pandemi öncesi dönemde, Fırat Üniversitesinin tüm seviyelerinde verilen ortak dersleri (Yabancı Dil, Türk Dili ve Edebiyatı vb.) uzaktan eğitim platformunda veren FUZEM 01 Temmuz 2002 yılında kurulmuştur. Salgınla birlikte FUZEM'in daha aktif kullanılması gündeme gelmiş, BlackBoard ve ALMS olmak üzere iki ayrı sistem üzerinden derslerin uzaktan eğitimle verilmesi planlanmıştır. ALMS, sağlıkla ilgili fakültelerin kullanımına ayrılmıştır. Daha önce dijital ortamda hazırlanmış olan I-V. dönem dersleri, senato kararından sonra ALMS'ye yüklenmiş ve asenkron olarak kullanıma açılmıştır. Şifreleri ile sisteme giren öğrencilerimiz dersleri takip etmekte herhangi bir sorun yaşamamıştır. 2020-2021 güz döneminde yapılması düşünülen online eğitim sürecinde de derslerin aynı şekilde yapılması planlanmıştır.

I-III. Sınıflarda, öğretim üyelerimizce çekilen laboratuvar ve tıbbi beceri simülasyon videoları asenkron olarak sisteme yüklendi. PDÖ oturumları, bu kısa süreçte uygun eğitim platformu ayarlanmadığı için iptal edildi. 2020-2021 güz eğitim dönemi için planlanan PDÖ uygulamalarının online olarak yapılması için gerekli çalışmalar başlatılmıştır.

IV ve V. Sınıf öğrencilerimizin bahar döneminde yapamadıkları klinik pratik uygulamaları yaz döneminde yapmaları için planlamalar yapıldı, öğrenci ve öğretim üyelerine duyuruldu. Planlanan tarihlerde klinik pratik uygulamalar yüz yüze yaptırılarak tamamlandı. Üniversitemizin tüm paydaşları ile birlikte zamanında yapılan planlamalarla I-V. sınıfların uygulamalar dahil eğitim-öğretimleri aksatılmadan bahar yarıyılıının tamamlanması sağlandı. 2020-2021 güz dönemi yapılması düşünülen online eğitim sürecinde öğrencilerimizin klinik pratik uygulamalarını

yüz yüze yapabilmeleri için hibrit eğitim modeli düşünülmüş, öğrencilerimizin bu uygulamaları pandemi için gerekli önlemleri alarak yüz yüze yapmaları planlanmıştır.

YÖK, COVID-19 pandemisi sırasındaki intörn eğitimleri ile ilgili inisiyatifli üniversitelere bırakmıştır. Bunun üzerine dekanlığımız ve tıp eğitimi anabilim dalımız tarafından intörn öğrencilerin eğitim-öğretimini planlamak üzere bir anket hazırlanmış ve öğrencilere uygulanmıştır. Bu anket sonucuna göre intörn öğrencilerin büyük kısmı, mezuniyetlerinin gecikmemesi için eğitim-öğretimin devam etmesini istemiş, hepsi klinik pratik uygulamalara gerekli korunma önlemlerini ve eğitimini alarak ara vermeden yüz yüze devam etmiş ve bahar yarıyılı tamamlayarak daha önce eğitim rehberimizde belirttiğimiz tarihte mezun olmuştur. 2020-2021 güz döneminde de intörnlere COVID-19 ile ilgili eğitim verilmiş ve tüm korunma önlemleri alınmıştır. Intörnlere yüz yüze eğitimlerine sorunsuz olarak ilgili kliniklerde devam etmektedirler. Üniversitemizde 2020-2021 eğitim-öğretim yılı güz döneminin de uzaktan online olarak yapılması, sağlık alanı ile ilgili fakültelerde (tıp, diş hekimliği, sağlık bilimleri fakültesi vb.) ise hibrit bir modelle yapılması düşünülmekte ve bu konuda tüm komisyonlarda çalışmalar sürdürülmektedir.

Öğrenci İletişimi

Pandemi süresince öğrencilerimiz gerek fakültemiz gerekse üniversitemiz web sayfası üzerinden anlık olarak bilgilendirilmiştir (5). Tüm gelişmeler hakkında bu platformlar üzerinden detaylı bilgiler verilerek öğrencilerimizin bu süreci en az sıkıntıyla atlama için çalışılmıştır. Ayrıca dönem koordinatörlerimiz ve sınıf temsilcilerimiz tarafından her sınıf için WhatsApp üzerinden oluşturulan gruplarla öğrencilerimize ulaşılmış, onların talep ve istekleri dikkate alınmıştır.

2020-2021 güz döneminde yapılması düşünülen online eğitim sürecinde aynı şekilde öğrencilerimizle iletişimin devam ettirilmesi düşünülmektedir.

Ölçme- Değerlendirme Süreci

Pandemi sürecinde ölçme ve değerlendirmede özellikle sınav güvenliği açısından sıkıntılar yaşanmıştır. Tüm sınıflardaki teorik sınavlar ALMS üzerinden online olarak yapılmıştır. Sınavlar çoktan seçmeli test olarak uygulanmış, öğrencilere soru sayısı başına bir dakikalık zamana ek olarak internette yaşanabilecek sorunlar için 10-15 dakika fazladan süre verilmiştir. Dönem koordinatörleri, tıp eğitimi anabilim dalı başkanı, uzaktan eğitim merkezi sorumlusu ve eğitimden sorumlu dekan yardımcısından oluşan bir komisyon tarafından, öğrencilere sınavlar sırasında yaşayabilecekleri sıkıntılar için destek verilmiştir. Sınavlar öncesi sınava girecek tüm öğrencilerin cep telefonlarının olduğu listeler hazırlanmıştır. Sınavlar sırasında bu komisyon üyeleri tarafından fark edilen en küçük bir sorunda, öğrenciyle direkt cep telefonu üzerinden iletişime geçilmiştir. Örneğin sınav başlamasına rağmen sınava girmediği sistem üzerinden görülen öğrencilerle hemen iletişime geçilmiş ve sorunun ne olduğu öğrenilerek çözülmüştür. Aynı şekilde çeşitli sebeplerle (internet, elektrik kesintisi vb.) sınavdan kopan öğrencilerin tekrar sınava devam etmesi sağlanmıştır. Maalesef pandemi sürecinde yüz yüze uygulama sınavları yapılamamıştır. Bu bir eksiklik olarak görülmüş, 2020-2021 güz dönemi yapılması düşünülen online eğitim sürecinde bu konuda tedbirler alınması, farklı eğitim modelleri geliştirilmesi planlanmıştır.

Öğrencilerin online olarak yapılan sınavlarda aldıkları not ortalamaları pandemi öncesi yüz yüze yapılan sınav ortalamaları ile karşılaştırıldığında online olarak yapılan sınavların not ortalamalarında aşırı bir yükselme olduğu görülmüştür. Bu da online sınav

güvenliğinde sorunlar olduğunu düşündürmüştür. 2020-2021 güz dönemi yapılması düşünülen online sınavlarda bu konulara yönelik tedbirleri almak kaçınılmazdır.

Sonuç

COVID-19 salgını özellikle tıp eğitimi gibi uygulamaya dayanan eğitim sistemlerini derinden etkilemiştir. Pandemi döneminde başvuru uzaktan online eğitim deneyimleri, doğal afet, salgın durumları yanında normal eğitim dönemleri için de tıp eğitimine farklı bir bakış açısı kazandırmıştır. Bu süreçte özellikle teorik derslerin, amfilerde klasik yöntemlerle anlatılması yerine, dijital platformlar kullanılarak daha cazip hale getirilebileceği anlaşılmıştır. Ayrıca tıp fakültesi eğitiminin olmazsa olmazı hasta başı uygulamaları ve usta çırak ilişkisinin önemi öğrencilerimiz tarafından daha iyi anlaşılmıştır. Üniversitenin tüm paydaşlarının koordinasyon içinde çalışmasının başarıda ne kadar önemli olduğunu bir daha göstermiştir.

Kaynaklar

- 1- T.C. Sağlık Bakanlığı .(2020, 29 Mart). Haberler. <https://www.saglik.gov.tr/TR,25639/haberler.html> adresinden erişilmiştir.
- 2- İstanbul Aydın Üniversitesi Uzaktan Eğitimde İyi Uygulamalar Çalıştayı. 17-21 Ağustos 2020 Çalıştay Raporu. <https://uzaktanegitimcalistayi.aydin.edu.tr/wp-content/uploads/2020/08/rapor>. Erişim tarihi 11.09.2020
- 3- Büken B, Kayıkçı MA, Şahin İ, Çakar ND. Tıp Fakültesi Dekanlığı'nın Pandemi Sürecindeki Deneyimleri. Konuralp Tıp Dergisi 2020; 12 (S1): 35-53.
- 4- Dikmen S, Bahçeci F. COVID-19 Pandemi Sürecinde Yükseköğretim Kurumlarının

Uzaktan Eğitime Yönelik Stratejileri: Fırat
Üniversitesi Örneđi. Türk-JES 2020; 7: 78-98.
5- Fırat üniversitesi Tıp fakültesi web sayfası
.http://yenitip.firat.edu.tr/tr/node/